

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Místní akční plán rozvoje vzdělávání pro oblast Liberecko II

MAP II - Liberecko

**Hlavní problémy MAP II Liberecko, specifikace příčin
a návrh kroků k řešení**

08/2020

Definované prioritní oblasti MAP

Problémová oblast	Témata problémové oblasti	PRIORITNÍ OBLASTI	Vazba na priority MAP
A. DĚTI VE ŠKOLE	<ul style="list-style-type: none"> ✓ společné vzdělávání (programy, personál, infrastruktura) ✓ podpora talentů ✓ organizace vzdělávacích činností ✓ osvěta, marketing, motivace ✓ otázky obsahu a forem distančního vzdělávání ZŠ a u MŠ v povinném předškolním vzdělávání	A.1 SPOLEČNÉ VZDĚLÁVÁNÍ A.2 MOTIVACE KE VZDĚLÁNÍ	1 2 3
B. VÝUKA – ZÁZEMÍ	<ul style="list-style-type: none"> ✓ vzdělávací program ✓ vybavenost škol ✓ vzdělávací přístupy	B.1 VYBAVENOST ŠKOL A ŠKOLSKÝCH ZAŘÍZENÍ B. 2 PROSTŘEDÍ PRO ROZVOJ KLÍČOVÝCH KOMPETENCÍ A INOVACÍ	1 3
C. RODINA – ŠKOLA – ZÁJMY	<ul style="list-style-type: none"> ✓ dostupnost škol ✓ informování, komunikace ✓ zájmové vzdělávání dle vyhl. č. 74/2005 Sb. ✓ organizace a dostupnost volnočasových aktivit ✓ spolupráce škol a organizací zajišťující volnočasové aktivity	C.1 DOSTUPNOST VZDĚLÁNÍ C.2 BUDOUCÍ KARIÉRA C.3 SOCIÁLNÍ KOMPETENCE C.4 MIMOŠKOLNÍ VZDĚLÁVÁNÍ A VOLNOČASOVÉ AKTIVITY	2 3 4
D. PRACOVNÍCI – POTŘEBY, ROZVOJ	<ul style="list-style-type: none"> ✓ pedagogičtí pracovníci ✓ nepedagogičtí pracovníci ✓ management škol	D.1 KOMPETENCE PRACOVNÍKŮ ŠKOL A ŠKOLSKÝCH ZAŘÍZENÍ	1

HLAVNÍ PROBLÉMY - DLE PRIORITNÍCH OBLASTÍ MAP II

A.1 SPOLEČNÉ VZDĚLÁVÁNÍ

Problém_1

Systémově nedokončené a společensky nevysvětlené řešení společného vzdělávání

Specifikace příčin:

- neexistence jednotné specifikace pojmu "školní neúspěch" - rozdílné vnímání pedagogy, rodiči, žáky, veřejnosti
- rozporuplný náhled veřejnosti na společné vzdělávání
- efekty společného vzdělávání nejsou předvídatelné
- vysoký počet žáků ve třídě - náročná koordinace, nedostatečná individuální podpora slabších žáků na jedné straně a nadaných žáků na straně druhé
- nároky kladené na pedagogy v oblasti společného vzdělávání (odborné, pedagogické, administrativní, osobnostní)
- nedostatečné personální zajištění kapacit odborníků - školních speciálních pedagogů, sociálních pedagogů, školních psychologů, asistentů pedagoga
- riziko pedagogického zanedbávání běžné žákovské populace (odpovědnost za školní neúspěch může být přenášen na školu)
- nízká prestiž školy jako instituce a nízká obecně společenská autorita pedagogického stavu

Návrh kroků řešení:

- systémové řešení z úrovni MŠMT
- širší informovanost a plošná osvěta (vysvětlující kampaň - důvody, přínosy, nedostatky, rizika, organizační řešení, kroky k eliminaci rizik) - zaměřeno na odbornou veřejnost a širokou veřejnost

A.2 MOTIVACE KE VZDĚLÁNÍ

Problém_2

Klesající úroveň společensky vnímané hodnoty vzdělání

Specifikace příčin:

- existence rychle dostupných informačních zdrojů s často pouze povrchovními informacemi
- klesající společenská poptávka po větší hloubce a rozsahu znalostí
- nedostatečně motivačně ohodnocené kvalifikované činnosti s potřebou kvalitního vzdělání v porovnání s méně kvalifikovanou nebo nekvalifikovanou prací (problematický budoucí ekonomický profit osobní investice do vzdělání)
- přetrvávající nízká prestiž učňovských oborů i přes stále rostoucí deficit kvalifikovaných pracovníků v řemeslných profesích a jejich rostoucí finanční ohodnocení

Návrh kroků řešení:

- systémové řešení z úrovni MŠMT - cílená osvěta, zapojování významných osobností, marketing

- širší informovanost a osvěta ze strany škol a školských zařízení, spolupráce se soukromým sektorem

B.1 VYBAVENOST ŠKOL A ŠKOLSKÝCH ZAŘÍZENÍ

Problém_3

Technický stav objektů a modernizace vybavenosti škol a školských zařízení

Specifikace příčin:

- nejasné, nekoncepční ad-hoc financování vzdělávací infrastruktury (nepředvídatelný dotační systém) a s tím související nedostatečná projektová příprava
- historické parametry objektů vzdělávací infrastruktury - komplikovanější a nákladnější interiérové rekonstrukce (např. bezbariérovost, odborné učebny, rozšiřování kmenových učeben)
- setrvačnost vzdělávacích postupů - nižší adaptabilita vzdělávací soustavy na měnící se požadavky na výukové postupy (efektivní digitalizace, ICT technologie)
- obecné nastavení rozvojových priorit zřizovatelů škol a školských zařízení

Návrh kroků řešení:

- systémové řešení z úrovně MŠMT - financování regionálního školství (infrastruktury)
- zahrnutí vzdělávací infrastruktury do rozvojových priorit zřizovatelů

B.2 PROSTŘEDÍ PRO ROZVOJ KLÍČOVÝCH KOMPETENCÍ A INOVACÍ

Problém_4

Snižování společenských nároků na hloubku a kvalitu znalostí žáků

Specifikace příčin:

- trend vzdělávacího přístupu žáků k povrchnímu získávání a absorpci informací bez širších vazeb a kontextu
- pomalá adaptabilita vzdělávacího systému na nové podmínky a požadavky kladené na školství s důrazem na udržení (resp. zvyšování) kvality a prestiže
- zbytečné (nadbytečné) inovace fungujících postupů a přístupů, které znepřehledňují systém či požadavky na žáky
- trend ověřování znalostí žáků dotazníkovým způsobem
- nedostatečná motivace žáků (vnitřní i vnější)

Návrh kroků řešení:

- zpřísňování požadavků na znalosti a dovednosti žáků
- využití moderních technologií pro zatraktivnění a zefektivnění výuky
- prohlubovat fungující výukové metody a přístupy, neinovovat za každou cenu
- snižování počtu žáků ve třídách
- školní i společenské posilování motivace žáků ke vzdělávání
- rozšíření spolupráce s rodiči

C.1 DOSTUPNOST VZDĚLÁNÍ

Problém_5

Lokální nedostatečnost vzdělávacích kapacit (dostupnost pro venkovské oblasti)

Specifikace příčin:

- demografické výkyvy ve vývoji počtu dětí a ekonomická nevýhodnost držet trvale vysoké kapacity a nedostatečná pružná reakce vzdělávacího systému na pozitivní demografické změny
- kapacity základního uměleckého vzdělávání - (i) vnímaná kapacitní nedostatečnost ze strany rodičů dětí, kteří považují základní umělecké vzdělávání za vzdělávání zájmové či neformální (kroužky) vs. (ii) obtížná dostupnost pro nadané, talentované žáky z venkovské oblasti při centralizaci ZUŠ do centra ORP
- dostupnost zájmového vzdělávání - nejvýznamnější aktivity zájmového vzdělávání jsou podobně jako ZUŠ centralizované

Návrh kroků řešení:

- plošný rozvoj kvality škol a školských zařízení (snižování rizika neobsazení kapacit menších škol na venkově)
- komunitní přístup ve venkovských oblastech - obce podporují existenci škol a školských zařízení
- společné zajišťování dopravní dostupnosti škol a školských zařízení (svozové autobusy, sdílení, školní autobusy, školní taxi)
- podpora zájmového vzdělávání ve venkovských školách - např. odpolední kroužky (vč. zajištění prostředků na kvalitní odborné a pedagogické vedení)

C.2 BUDOUCÍ KARIÉRA

Problém_6

Neodborně vedené a nedostatečné efektivní kariérové poradenství

Specifikace příčin:

- stálé nízká úroveň spolupráce škol se zaměstnavateli (ekonomickými subjekty) - seznamování žáků s reálným ekonomickým prostředím, výhodami či nevýhodami pestrého spektra ekonomických aktivit, možnými výsledky pracovního snažení, přijemnými pocity z realizovaných činností (sdílení informací, nadšení, příkladů dobré praxe)
- nízká kvalifikace kariérových poradců, malý přehled kariérových poradců o aktuálních (stále se měnících) ekonomických podmínkách trhu práce
- organizačně neukotvený a nekomplexní systém kariérového poradenství ve školách (nedostatek času pro individuální systematictější přístup a intenzivnější spolupráci s rodiči)

Návrh kroků řešení:

- odborné vzdělávání kariérových poradců (specializace)
- podpora aktivit spolupráce škol se zaměstnavateli, podnikateli, profesními sdruženími

- organizační zahrnutí kariérového poradenství do vzdělávacího systému - vytváření podmínek pro intenzivnější působení kariérového poradce na žáky druhého vzdělávacího stupně
- projektové dny / aktivity
- programy na rozšiřování kompetencí pro žáky (podnikavost, invence, inovace, kreativita) - zájmové vzdělávání pro druhý vzdělávací stupeň základní školy
- zvýšit úroveň ohodnocení práce kariérových poradců

C.3 SOCIÁLNÍ KOMPETENCE

Problém_7 Nízká úroveň sociálních kompetencí dětí a žáků

Specifikace příčin:

- preference materiálních hodnot, konzumní životní styl a jeho vliv na hodnoty společenské sounáležitosti
- požadavky na rychlé výsledky bez ohledu na jejich hodnotu
- nízká míra empatie
- existence anonymního virtuálního komunikačního prostoru bez požadavků na osobní společenskou interakci
- nízká úroveň veřejné prezentace společensky žádoucích hodnot ve vazbě na školství a vzdělávání (např. vzdělání, znalosti, vědomosti, dovednosti, veřejný zájem, veřejný prostor)

Návrh kroků řešení:

- rozšíření nabídky volitelných předmětů - etika, komunikace, občanství
- vytváření podmínek pro získávání sociálních kompetencí v běžné výuce
- prezentace pozitivních příkladů
- prezentace důsledků negativních příkladů (nežádoucích přístupů, chování)
- důsledné (příkladné) řešení konfliktů ve školních kolektivech

C.4 MIMOŠKOLNÍ VZDĚLÁVÁNÍ A VOLNOČASOVÉ AKTIVITY

Samostatně není definován žádný problém. Dostupnost mimoškolního vzdělávání a volnočasových aktivit jako problém zejména venkovských oblastí je rozpracován v rámci C. 1 Dostupnost vzdělání

D.1 KOMPETENCE PRACOVNÍKŮ ŠKOL A ŠKOLSKÝCH ZAŘÍZENÍ

Problém_8 Klesající socioekonomická motivace školských pracovníků

Specifikace příčin:

- stále zvyšování administrativní zátěže školských pracovníků (ředitelů, pedagogů, nepedagogů)
- nízká úroveň společenské prestiže vzdělávací soustavy

- nízká úroveň společensko-ekonomického ohodnocení pracovníků ve vzdělávání
- zvýšené požadavky na další vzdělávání (s ohledem na zaměření často formální, nekvalitně lektorský zajištěné, bez pozitivního přínosu, vnímané jako ztráta času)
- narůstající počet konfliktů mezi pedagogy, žáky a rodiči
- zvyšující se náročnost organizačního, pedagogického a administrativního zajištění kvalitní výuky v podmírkách společného vzdělávání
- přenášení odpovědnosti za výsledky vzdělávání na učitele (školu)
- ztráta motivace pedagogů (syndrom vyhoření), nechuť a nevůle k dalšímu zvyšování kompetencí, které jsou však pro zkvalitňování vzdělávacího systému klíčové

Návrh kroků řešení:

- systémová opatření MŠMT - snižování administrativní náročnosti práce pracovníků ve školství
- vyšší míra informovanosti, osvětové činnosti a marketingu k posílení prestiže vzdělání a vzdělávací soustavy
- motivování pedagogických pracovníků
- posilování autority školy jako instituce a pedagogů jako představitelů této instituce - aktivita by měla být realizována na všech územních úrovních (státní intervence, krajské, obecní na úrovni většinových zřizovatelů předškolního a základního vzdělávání)

REKAPITULACE HLAVNÍCH PROBLÉMŮ V RÁMCI MAP II LIBERECKO

	DEFINOVANÝ PROBLÉM	PRIORITNÍ OBLASTI
1	Systémově nedokončené a společensky nevysvětlené řešení společného vzdělávání	A.1 SPOLEČNÉ VZDĚLÁVÁNÍ
2	Klesající úroveň společensky vnímané hodnoty vzdělání	A.2 MOTIVACE KE VZDĚLÁNÍ
3	Technický stav objektů a modernizace vybavenosti školských zařízení	B.1 VYBAVENOST ŠKOL A ŠKOLSKÝCH ZAŘÍZENÍ
4	Snižování společenských nároků na hloubku a kvalitu znalostí žáků	B.2 PROSTŘEDÍ PRO ROZVOJ KLÍČOVÝCH KOMPETENCÍ A INOVACÍ
5	Lokální nedostatečnost vzdělávacích kapacit (dostupnost pro venkovské oblasti)	C.1 DOSTUPNOST VZDĚLÁNÍ
6	Neodborně vedené a nedostatečné efektivní kariérové poradenství	C.2 BUDOUCÍ KARIÉRA
7	Nízká úroveň sociálních kompetencí dětí a žáků	C.3 SOCIÁLNÍ KOMPETENCE
8	Klesající socioekonomická motivace školských pracovníků	D. 1 KOMPETENCE PRACOVNÍKŮ ŠKOL A ŠKOLSKÝCH ZAŘÍZENÍ